

PROGRAMOS „PRIVOXY 3.0.3“ NAUDOTOJO VADOVAS

[Autorių teisės (*Copyright* ©) priklauso programos „Privoxy“ kūrėjams, 2001 – 2004]

\$Id: user-manual.txt, v1.60.2.7 2004-01-30 23:46:57 oes Exp \$

Naudotojo vadovas suteikia informacijos apie programos „Privoxy“ diegimą, konfigūravimą ir naudojimą.

Programa „Privoxy“ – tai tarpinis interneto serveris su pažangiomis filtravimo galimybėmis, skirtas privatumui apsaugoti, interneto puslapio turiniui keisti, slapukams (*cookies*) tvarkyti, prieigai kontroliuoti, reklamai (*ads*), reklaminėms antraštėms (*banners*), laikiniems langams (*pop-ups*) ir kitam bjauriam interneto šlamštui šalinti. Programa „Privoxy“ labai lanksčiai konfigūruojama ir gali būti pritaikoma asmeniniams poreikiams bei skoniams. „Privoxy“ gali veikti ir autonominėse sistemose, ir tinkluose su dideliu naudotojų kiekiu.

Programa „Privoxy“ yra pagrįsta „Internet Junkbuster“ (™).

Naujausią naudotojo vadovo versiją rasite tinklalapyje <http://www.privoxy.org/user-manual/>. Norėdami gauti informacijos apie tai, kaip susisiekti su programos kūrėjais, žr. skyrių „Kontaktai“.

Turinys

1. Įvadas

1.1. Funkcijos

2. Diegimas

2.1. Dvejetainiai paketai

2.1.1. RPM paketai distribucijoms „Red Hat“, „SuSE“ ir „Conectiva“

2.1.2. „Debian“

2.1.3. „Windows“

2.2. Komplektavimas iš pirminio kodo

2.3. Nuolatinis įdiegties naujinimas

3. Pastaba atnaujinantiems įdiegtį

4. Sparčioji programos „Privoxy“ naudojimo pradžia

4.1. Sparčioji reklamos blokavimo pradžia

5. Darbo su „Privoxy“ pradžia

5.1. Distribucijos „Red Hat“ ir „Conectiva“

5.2. Distribucija „Debian“

5.3. Distribucija „SuSE“

5.4. Operacinė sistema „Windows“

5.10. Komandinių eilučių pasirinktys

6. Programos „Privoxy“ konfigūravimas

6.1. „Privoxy“ kontroliavimas interneto naršykle

6.2. Konfigūracijos rinkmenų apžvalga

7. Pagrindinė konfigūracijos rinkmena

7.1. Konfigūracijos ir žurnalo rinkmenų vieta

7.1.1. Konfigūracijos katalogas

7.1.2. Žurnalo katalogas

7.1.3. Veikiamosios rinkmenos

7.1.4. Filtravimo rinkmena

7.1.5. Žurnalo rinkmena

7.1.6. JAR formato rinkmena

7.1.7. „Pasitikėjimo“ rinkmena

7.2. Prieigos kontrolė ir sauga

7.2.1. Stebėjimo adresas

7.2.2. Jungiklis

7.2.3. Nuotolinio įgalinimo jungiklis

7.2.4. Veiksmų redagavimo įgalinimas

7.2.5. Prieigos kontrolės sąrašai: prieigos suteikimas ir uždraudimas

7.2.6. Buferio limitas

8. Veiksmų rinkmenos

8.1. Tinkamo mišinio paieškos

8.2. Kaip redaguoti

8.3. Kaip veiksmai taikomi URL adresams

8.4. Modeliai

8.4.1. Domeno modelis

8.4.2. Maršruto modelis

9. Filtravimo rinkmena

9.1. Mokomoji priemonė apie filtravimo rinkmeną

9.2. Iš anksto aprašyti filtrai

1. Įvadas

Ši dokumentacija yra įtraukta į dabartinę stabilią programos „Privoxy“ versiją 3.0.3.

1.1. Funkcijos

Greta tradicinių programos „Internet Junkbuster“ funkcijų (reklamos ir reklaminių antraščių blokavimo bei slapukų tvarkymo) „Privoxy“ pateikia šias naujas funkcijas:

- Į naršyklę integruota konfigūracija ir valdymo priemonė tinklalapyje <http://config.privoxy.org/> (nuoroda: <http://p.p/>). Taisyklių ir filtrų veiksmingumo stebėjimas naršyklėje. Nuotolinis perjungimas.
- Interneto puslapių turinio filtravimas (šalina reklamines antraštes pagal jų dydį, nematomus „internetinius defektus“, erzinančius „Java“ ir HTML scenarijus, laikinuosius langus ir t. t.).
- Modulinė konfigūracija, suteikianti galimybę standartinius ir naudotojo nustatymus saugoti atskirose rinkmenose, kad diegiant naujinimus veikiančiosios rinkmenos nepakeistų asmeninių naudotojo nustatymų.
- HTTP/1.1 palaikymas (išskyrus kelias pasirinktines funkcijas).
- „Perl“ suderinamų reguliariųjų reiškinių palaikymas konfigūracijos rinkmenose ir bendra konfigūracijos sintaksė sudėtingesnė ir lankstesnė negu ankstesnėse programos versijose.
- Pagerintos slapukų tvarkymo funkcijos (pvz., seansais pagrįstų slapukų).
- Animacijos savybių anuliavimas GIF formato rinkmenoms.
- Daugumo pelės spustelėjimais valdomų scenarijų nepaisymas (išvengia scenarijų nukreipimo).
- Kelių subprocesų (*threads*) palaikymas („POSIX“ ir vietiniai subprocesai).
- Naudotojo tinkinami HTML šablonai visiems puslapiams, kuriuos generuoja tarpinis serveris (pvz., „užblokuotas“ puslapis).
- Automatinis rinkmenos „config“ pokyčių aptikimas ir pakartotinis perskaitymas.
- Pagerintas signalų reguliavimas ir tikrasis demono režimas („Unix“).
- Dabar kiekvieną funkciją galima valdyti pagal tinklalapį arba pagal vietą, o programos konfigūracija galingesnė ir lankstesnė negu bet kada anksčiau.
- Įtraukta daug naujų mažesnių funkcijų, pašalinti trūkumai ir defektai, užtaisytos saugos kiaurymės.

2. Diegimas

Programa „Privoxy“ prieinama ir patogiais, iš anksto sukompiljuotais paketais, skirtais plačiam operacinių sistemų spektrui, ir neapdoroto pirminio kodo pavidalu. Daugumai naudotojų rekomenduojame paketus, kuriuos galima atsisiųsti iš mūsų tinklalapio, skirto „Privoxy“ projektui.

Pastaba: Jei esate įdiegę ankstesnę programos „Junkbuster“ arba „Privoxy“ versiją, reikės ją pašalinti. Kai kurių platformų diegimo metu tai gali būti atlikta savaime (žr. toliau apie jūsų konkrečią platformą). Bet koku atveju įsitikinkite, kad sukūrėte atsarginę senosios konfigūracijos kopiją, jei ji vertinga. Tolesniame skyriuje žr. pastabą, skirtą atnaujinantiems įdiegti.

2.1. Dvejetainiai paketai

Dvejetainių paketų diegimas priklauso nuo jūsų operacinės sistemos:

2.1.1. RPM paketai distribucijoms „Red Hat“, „SuSE“ ir „Conectiva“

RPM paketus galima įdiegti rinkmena „rpm -Uvh privoxy-3.0.3-1.rpm“ – jų konfigūracijos rinkmenos bus pasiekiamos maršrutu „/etc/privoxy“.

Atkreipkite dėmesį, jog distribucijoje „Red Hat“ programa „Privoxy“ nebus automatiškai paleidžiama sistemos įkrovimo metu. Šią pasirinktį reikės įgalinti „chkconfig“, „ntsysv“ ar panašiais metodais. Tačiau distribucija „SuSE“ automatiškai paleis programą „Privoxy“ sistemos įkrovimo metu.

Jei kyla keblumų dėl nesėkmių, susijusių su priklausomybėmis, pamėginkite perkomplektuoti pirminį (SRC) RPM paketą (rinkmena „rpm--rebuild privoxy-3.0.3-1.src.rpm“). Taip bus naudojamos jūsų lokaliai įdiegtos bibliotekos ir RPM versija.

Be to, jei savo sistemoje esate įdiegę programos „Junkbuster“ RPM paketą, pirmiausia reikės jį pašalinti, nes paketai konfliktuoja. Kitu atveju RPM paketas mėgins automatiškai pašalinti programą „Junkbuster“, prieš diegdamas „Privoxy“.

2.1.2. „Debian“

DEB paketus galima įdiegti komanda „apt-get install privoxy“ – jų konfigūracijos rinkmenos bus pasiekiamos maršrutu „/etc/privoxy“.

2.1.3. „Windows“

Tiesiog dukart spustelėkite vykdomąją rinkmeną, kuri jus ves diegimo procesu. Konfigūracijos rinkmenas rasite tame pačiame kataloge, kuriame įdiegėte programą „Privoxy“. Operacinės sistemos „Windows“ registras nenaudojamas.

2.2. Komplektavimas iš pirminio kodo

Norėdami gauti programos „Privoxy“ pirminį kodą patogiausiu būdu, atsisiųskite „tarball“ rinkmeną iš mūsų projekto tinklalapio.

Je mėgstate rizikuoti ir nebijote naudoti galimai nestabilių programų versijų, galite paieškoti pačios naujausios versijos „CVS“ saugykloje arba tiesiog kasnakt atsisiųsti rinkmeną „CVS tarball“.

Je norite sukomplektuoti programą „Privoxy“ iš jos pirminio kodo, reikės programavimo priemonių „autoconf“, „GNU make“ („gmake“) ir, be abejo, „C“ kompiliatoriaus, pvz., „gcc“.

Prieš komplektuodami iš pirminio kodo rinkmenos „tarball“ (iš paskelbtosios versijos arba naktinės „CVS tarball“ rinkmenos), išpakuokite šaltinį:

```
tar xzvf privoxy-3.0.3-src* [.tgz arba .tar.gz] cd privoxy-3.0.3
```

Je norite naudotis einamaisiais „CVS“ šaltiniais, turėsite įdiegti „CVS“. Atkreipkite dėmesį, jog „CVS“ šaltiniai yra kūrimo proceso kokybės ir gali būti nestabilūs arba kruopščiai neišbandyti. „CVS“ šaltinį galite atsisiųsti taip:

```
cvs -d:pserver:anonymous@cvs.ijobswa.sourceforge.net:/cvsroot/ijbswa login
cvs -z3 -d:pserver:anonymous@cvs.ijobswa.sourceforge.net:/cvsroot/ijbswa co
current
cd current
```

Taip sukuriamas katalogas „current/“, kuriame bus šaltinio medis.

Tuomet sukomplektuokite iš neišpakuotos „tarball“ rinkmenos arba „CVS“ šaltinio:

```
autoheader
autoconf
./configure      # (--help, jei norite peržiūrėti pasirinktis)
make             # (komanda „make“ iš „gnu“, „gmake“ - „*BSD“)
su
make -n install # (jei norite peržiūrėti, kur bus įdiegtos rinkmenos)
make install     # (jei norite tikrai įdiegti)
```

Je turite priemonę „gnu make“, galite automatiškai atlikti pirmuosius keturis veiksmus, tiesiog įvesdami:

```
make
```

ką tik atsisiųstos rinkmenos arba neišpakuoto šaltinio kataloge.

Išsamesnių instrukcijų apie RPM paketų komplektavimą distribucijų „Red Hat“ ir „SuSE“ aplinkoje, operacinės sistemos „Windows“ savaime išsipakuojančias diegimo rinkmenas, komplektavimą platformose su ypatingais reikalavimais ir t. t. ieškokite programuotojo vadove.

2.3. Nuolatinis įdiegties naujinimas

Gavę naudotojų atsiliepimų ir tęsdami programavimą, sukursime ir pagrindinių veikiančių rinkmenų (atskiru paketu), ir pačios programinės įrangos (įskaitant veikiančias rinkmenas) atnaujintas versijas, kurias bus galima atsisiųsti.

Jei pageidaujate gauti pranešimą el. paštu, kai tik išleisime programos „Privoxy“ naujinimus arba veikiančią rinkmeną, užsiregistruokite mūsų pranešimų skelbimo sąrašė adresu ijbswa-announce@lists.sourceforge.net.

Jei nenorite prarasti atliktų konfigūracijos keitimų ir koregavimų, atnaujinami į naujausią rinkmeną „default.action“, primygtinai rekomenduojame naudoti rinkmeną „user.action“, kuri skirta programai „Privoxy“ tinkinti. Norėdami gauti daugiau informacijos, žr. skyrių apie veikiančias rinkmenas.

3. Pastaba atnaujinantiems įdiegti

Dabartinei programai „Privoxy“ atlikta labai svarbių pakeitimų, palyginus su ankstesnėmis „Junkbuster“ versijomis. Konfigūracijos rinkmenų skaičius, pavadinimai, sintaksė ir tikslai iš esmės pasikeitė. Programos „Junkbuster 2.0.“ konfigūracijos rinkmenos nėra mobilios, tačiau „Junkbuster 2.9.“ ir „Privoxy“ konfigūracijas reikės perkelti. Senujų rinkmenų „blockfile“, „cookiefile“ ir „imagelist“ funkcinės galimybės dabar sujungtos **veikiamosiose rinkmenose** (*actions files*). Pagrindinė veikiamoji rinkmena yra „default.action“. Lokaliąsias išimtis geriausia laikyti rinkmenoje „user.action“.

Filtravimo rinkmena (paprastai „default.filter“) yra programos „Privoxy“ versijos 2.9.? naujovė, suteikianti kelias naujas sudėtingas funkcijas (paaiškinta toliau). Rinkmena „config“ liko daugiau ar mažiau tokia pat.

Jei naujinatė iš versijos 2.0.?, reikės naudoti naujas konfigūracijos rinkmenas ir galbūt pritaikyti kurias nors senesnėse rinkmenose sukurtas taisykles. Perkeldami asmenines taisykles iš senosios rinkmenos „blockfile“, atkreipkite dėmesį, kad pasikeitė net struktūrinė sintaksė. Jei naujinatė iš programavimo versijos 2.9.?, rekomenduojama naudoti vis dėlto naujausias konfigūracijos rinkmenas.

Pateikiame dalykų, kuriuos reikėtų žinoti prieš naujinant, sąrašą:

- Numatytasis kontroliuojamas prievadas dabar pakeistas į 8118 dėl konfliktų su kita paslauga („NAS“).
- Kai kurios diegimo priemonės gali visiškai pašalinti ankstesnes programos versijas, todėl išsaugokite visas svarbias konfigūracijos rinkmenas!
- Programą „Privoxy“ galima valdyti interneto naršykle specialiajame tinklalapyje <http://config.privoxy.org/> (nuoroda: <http://p.p/>). Ten galima atlikti nemažai konfigūracijos veiksmų, įskaitant laikiną programos „Privoxy“ išjungimą.
- Svarbiausios konfigūracijos rinkmenos, kuriomis tvarkomi slapukai, blokuojama reklama bei reklaminės antraštės ir kuriose slypi daug kitų programos „Privoxy“ konfigūracijos aspektų, yra veikiamosios rinkmenos. Primygtinai rekomenduojama gerai susipažinti su naująja veikimo

konceptija (žr. toliau), prieš modifikuojant šias rinkmenas. Lokaliai aprašomos taisyklės turėtų patekti į rinkmeną „user.action“.

Kai kurios diegimo rinkmenos gali programos „Privoxy“ nepaleisti automatiškai po įdiegimo.

4. Sparčioji programos „Privoxy“ naudojimo pradžia

- Jei naujinate iš senesnių programos versijų negu 2.9.16, sukurkite atsargines visų konfigūracijos rinkmenų kopijas. Žr. pastabą, skirtą atnaujinantiems įdiegti.
- Įdiekite programą „Privoxy“. Norėdami gauti informacijos apie platformas, žr. skyrių „Diegimas“.
- Pažengusieji naudotojai ir tie, kurie nori programos „Privoxy“ teikiamas paslaugas pasiūlyti didesniai naudotojų skaičiui, turėtų peržiūrėti pagrindinę rinkmeną „config“, ypač pasirinktis, susijusias su sauga. Pagal numatytąją reikšmę jos išjungtos.
- Paleiskite „Privoxy“, jei diegimo programa to dar neatliko (tai priklauso nuo platformos). Žr. skyrių „Darbo su „Privoxy“ pradžia“.
- Savo naršyklėje nustatykite, kad programa „Privoxy“ būtų naudojama kaip tarpinis HTTP ir HTTPS (SSL) serveris su adresu 127.0.0.1 ir 8118 prievadu („Junkbuster“ ir ankstesnės programos „Privoxy“ versijos naudojo 8000 prievadą). Norėdami gauti daugiau informacijos apie tai, žr. tolesnį skyrių „Darbo su „Privoxy“ pradžia“.
- Išvalykite savo naršyklės atmintį ir tarpines saugyklas, kad pašalintumėte visus įrašytus paveikslėlius, susijusius su reklama. Jei programą „Privoxy“ naudojate slapukams tvarkyti, reikėtų pašalinti ir visus įrašytus slapukus.
- Numatytoji programos įdiegtis turėtų pateikti daugumai naudotojų priimtina pradžios poziciją. Neabejotinai bus situacijų, kai norėsite sukonfigūruoti programą pagal savo poreikius, tačiau tai bus galima aptarti iškilus reikalui. Daugumą atvejų reikia tik šiek tiek pakeisti pradinę konfigūraciją.

Norėdami daugiau sužinoti apie konfigūracijos pasirinktis ir apie tai, kaip tinkinti įdiegtį, žr. skyrių „Programos „Privoxy“ konfigūravimas“.

- Jei vis dėlto praslysta reklama, neteisingai užblokuojami paveikslėliai ar jaučiate, kad reikia patobulinti programos „Privoxy“ veikimą, žvilgtelėkite į veikiančias rinkmenas. Pradžioje gali pasirodyti naudingi pavyzdžiai su išsamiais komentarais. Be to, galite peržiūrėti ir keisti veikiančias rinkmenas internetu pagrįsta naudotojo sąsaja. Priede „Veiksmo anatomija“ yra patarimų, kaip pašalinti triktis, susijusias su veiksmų atlikimu.
- Norėdami lengvai pasiekti svarbiausius programos „Privoxy“ valdymo elementus, nutempkite kartu su programa atsisiųstas žymeles į asmeninę savo naršyklės įrankių juostą.
- Norėdami sužinoti, kaip pranešti apie defektus, su tinklalapiais susijusias problemas ir gauti pagalbos, žr. skyrių „Kaip susisiekti su kūrėjais“.

- O dabar mėgaukitės patogesniu ir saugesniu naršymu!

4.1. Sparčioji reklamos blokavimo pradžia

Reklamos blokavimas yra viena iš daugybės programos „Privoxy“ funkcijų. Didžioji šių funkcijų dalis skirta pažengusiems naudotojams ir profesionalams, tačiau reklamos ir reklaminių antraščių blokavimas, be abejo, svarbus visiems.

Šiame skyriuje glaustai aprašomas reklamos blokavimas, todėl nereikės sugaišti daug laiko skaitant toliau pateikiamą išsamią informaciją, nors tai labai rekomenduojama.

Pirmiausia keli perspėjimai... Reklamos blokavimas labai panašus į el. pašto šiukšlių blokavimą – kuo jūs griežčiau nusiteikę, tuo daugiau tikimybės, jog užblokuosite tai, ko nereikia. Taigi čia reikia daryti abipuses nuolaidas. Jei norite naršyti be absoliučiai jokios reklamos, būkite pasirengę susidurti su daugiau „probleminių“ tinklalapių ir skirti daugiau laiko konfigūracijoms, kad pašalintumėte šiuos nepageidaujamus padarinius. Trumpai tariant, nėra taip paprasta pašalinti visą reklamą. Taigi galite pasukti lengviausiu keliu ir apsiriboti numatyta konfigūracija, pagal kurią bus užblokuojama didžioji reklamos dalis, arba nerti gilyn ir derinti programą prie savo asmeninių naršymo įpročių bei pomėgių.

Antra, trumpas paaiškinimas apie programos „Privoxy“ veiksmus. Šiame kontekste *veiksmai* – tai mūsų naudojamos direktyvos, nurodančios programai „Privoxy“ atlikti tam tikrą užduotį, susijusią su HTTP veikla (t. y. interneto naršymu). Mes liepiame programai „Privoxy“ imtis kokių nors veiksmų. Kiekvienas veiksmas turi savo pavadinimą ir paskirtį. Nors programos „Privoxy“ arsenale yra daug galimų veiksmų, tik keli iš jų naudojami reklamai blokuoti. Toliau išsamiai aiškinami veiksmai ir veiksmų konfigūracijos rinkmenos.

Veiksmai, kuriuos seka vienas ar keli URL adresai, kuriems veiksmas turėtų būti taikomas, yra nurodomi programos „Privoxy“ konfigūracijoje. Iš tikrųjų URL adresai gali būti URL rūšies modeliai, naudojantys pakaitos simbolius, todėl jie gali būti taikomi ištiesam panašių URL adresų spektrui. Veiksmai kartu su URL adresų modeliais vadinami skyriais.

Prisijungus prie tinklalapio, arba pilnasis URL adresas atitiks vieną ar kelis programos „Privoxy“ konfigūracijoje aprašytus skyrius, arba ne. Jei taip, programa „Privoxy“ imsis atitinkamų priemonių. O jei ne, nieko ypatinga neįvyks. Be to, interneto puslapiuose gali būti įterptų, antrinių URL adresų, kuriuos jūsų naršyklė, kuri analizuoja puslapio HTML turinį, naudos, kad įkrautų papildomus puslapio komponentus. Pavyzdžiui, reklaminis paveikslėlis tėra URL adresas, įterptas kur nors puslapyje. Pats paveikslėlis gali būti tame pačiame arba kokiame nors kitame interneto serveryje. Sudėtingi interneto puslapiai turi daug tokių įterptų URL adresų.

Štai veiksmai, susiję su reklamos blokavimu, apie kuriuos turime žinoti: užblokavimas, laikymas paveikslėliu ir paveikslėlių blokavimo priemonės nustatymas:

- **Užblokavimas:** šis veiksmas sustabdo bet kokią jūsų naršyklės ir visų URL adresų modelių, kurie atitinka šią veiksmo konfigūraciją, kontaktą. Šis veiksmas gali būti naudojamas ne tik reklamai, bet ir bet kokiai kitai nepageidaujamai medžiagai blokuoti. Pati programa „Privoxy“ tiesiog

sustabdo bet kokią komunikaciją su nuotoliniu serveriu ir pasiunčia įterptinį puslapį „Užblokuota“, užuot pateikusi jums informaciją apie tai, kas įvyko.

- **Laikymas paveikslėliu:** liepia programai „Privoxy“ traktuoti šį URL adresą kaip paveikslėlį. Numatytoji programos „Privoxy“ konfigūracija jau taiko šį veiksma visiems įprastiems paveikslėlių formatams (pvz., GIF), bet yra daug situacijų, kai nėra taip paprasta nustatyti. Tokiais atvejais programą priversime. Tai itin svarbu reklamos blokavimui, nes jei žinome, kad tai koks nors paveikslėlis, galime jį pakeisti savo pasirinktu paveikslėliu, o ne programos „Privoxy“ puslapiu „Užblokuota“ (taip bus parodoma tik „sulaužyto paveikslėlio“ piktograma). Tačiau čia yra apribojimų. Pvz., daugeliu atvejų negalite tiesiog jėga priversti pakeisti paveikslėlį ištiesam HTML puslapiui.
- **Paveikslėlių blokavimo priemonės nustatymas:** nurodo programai „Privoxy“, ką rodyti vietoje reklaminio paveikslėlio, kuris atitiko blokavimo taisyklę. URL adresas turi atitikti ir kažkur konfigūracijoje nurodytą blokavimo veiksma, ir laikymo paveikslėliu veiksma, kad tai įvyktų. Štai konfigūracijos pasirinktys, susijusios su tuo, ką reiktų rodyti vietoje reklamos:
 - vaizdas* – šachmatų lentos vaizdas, kad pakeitimas būtų akivaizdus. Tai numatytoji vertė.
 - tuščias* – parodomas mažytis tuščias GIF formato paveikslėlis. Tai vadinamoji „nematoma“ konfigūracijos pasirinktis.*http://<URL adresas>* – nukreipiama į bet koki naudotojo pasirinktą paveikslėlį (sudėtingesnė pasirinktis).

Greičiausias būdas sureguliuoti kurį nors iš šių nustatymų – naršykle per specialųjį programos „Privoxy“ doroklį tinklalapyje <http://config.privoxy.org/show-status> (nuoroda: <http://p.p/show-status>). Tai vidinis puslapis, nereikalaujantis prieigos prie interneto. Pasirinkite atitinkamą veikiamąją rinkmeną ir spustelėkite **Keisti** (*Edit*). Geriausia asmeninius ar lokaliuosius nustatymus laikyti rinkmenoje „user.action“, nes numatyta, kad naujinant programą ji liks nepakeista ir leis nepaisyti nustatymų kitose rinkmenose. Čia galite įterpti naujų veiksmų, URL adresų, skirtų reklamai blokuoti ar kitiems tikslams, ir atlikti kitus konfigūracijos nustatymus. Programa „Privoxy“ automatiškai atpažins šiuos pokyčius.

Štai spartus ir paprastas pavyzdys:

- Spustelėkite dešiniuoju pelės mygtuku reklaminį paveikslėlį, kurį norite užblokuoti, ir kontekstiniame meniu pasirinkite **Kopijuoti saito vietą** (*Copy Link Location*).
- Pereikite prie <http://config.privoxy.org/show-status>.
- Viršutinėje dalyje suraskite „user.action“ ir spustelėkite **Keisti** (*Edit*):

1 paveikslėlis: naudojamos veikiamosios rinkmenos

```
[files-in-u]
```

- Po antrašte „Veiksmai:“ (*Actions:*) turėtų būti skyrius su vieninteliu bloku sąrašė. Jei taip nėra, spustelėkite mygtuką **Įtraukti naują skyrių žemiau** (*Insert new section below*) ir naujajame skyriuje, kuris tik ką pasirodė, spustelėkite mygtuką **Keisti** (*Edit*) tiesiai po žodžiu „Veiksmai:“ (*Actions:*). Tuomet pasirodys visų veiksmų sąrašas. Viršuje suraskite bloką ir spustelėkite stulpelyje **Įgalinta** (*Enabled*), tuomet – **Tvirtinti** (*Submit*) po sąrašu.

- Dabar blokavimo veiksmų skyriuje spustelėkite mygtuką **Įtraukti** (*Add*) ir įklijuokite URL adresą, kuri jūsų naršyklė gavo iš kontekstinio meniu pasirinkties **Kopijuoti saito vietą** (*Copy Link Location*). URL adreso pradžioje pašalinkite „http://“. Tuomet spustelėkite **Tvirtinti** (*Submit*) (arba **Gerai** (*OK*) laikinajame lange).
- Dabar grįžkite prie pradinio puslapio ir spustelėkite *Shift* + **Įkelti pakartotinai** (*Reload*) (arba išvalykite visas naršyklės talpyklas). Paveikslėlio turėtų nebebūti.

Tai labai primityvus ir paprastas pavyzdys. Galėtų būti nemažai priežasčių naudotis pakaitos simbolių modelio atitiktimi, kad būtų įtraukiami galimai panašūs paveikslėliai iš to paties tinklalapio. Norėdami daugiau sužinoti apie **modelius** (*patterns*) ir visą veiksmų koncepciją, žr. skyrių „Veiksmai“.

Pažengusieji naudotojai, kurie norėtų patys keisti konfigūracijos rinkmenas, galėtų dabar pereiti prie „Mokomosios priemonės apie veikiamąsias rinkmenas“. Ten paaiškintus dalykus galima pritaikyti ir internetiniam dorokliui.

5. Darbo su „Privoxy“ pradžia

Prieš paleisdami „Privoxy“ pirmą kartą, turėsite sukonfigūruoti savo naršyklę (naršykles) programos „Privoxy“ kaip tarpinio protokolų HTTP ir HTTPS serverio naudojimui. Numatytasis IP adresas yra 127.0.0.1 (arba lokalusis pagrindinis kompiuteris) ir 8118 prievadas (ankstesnės versijos naudojo 8000 prievadą). Ši konfigūracijos veiksmą būtina atlikti!

Atkreipkite dėmesį, kad programa „Privoxy“ gali kontroliuoti tik HTTP ir HTTPS srautą – ji neveiks su FTP ar kitais protokolais.

1 paveikslėlis: tarpinio serverio konfigūracija („Mozilla“)

```
[proxy_setu]
```

Naršyklėse „Netscape“ ir „Mozilla“ ši nustatymą galima atlikti:

Redagavimas (*Edit*) → **Nuostatos** (*Preferences*) → **Išsamiai** (*Advanced*) → **Tarpiniai serveriai** (*Proxies*) → **Tarpinis HTTP serveris** (*HTTP Proxy*)

Naršyklėje „Internet Explorer“:

Įrankiai (*Tools*) → **Interneto ypatybės** (*Internet Properties*) → **Prisijungimai** (*Connections*) → **LAN nustatymai** (*LAN Settings*)

Tuomet pažymėkite laukelį **Naudoti tarpinį serverį** (*Use Proxy*) ir įveskite reikiamą informaciją (adresas: 127.0.0.1, prievadas: 8118). Įtraukite HTTPS (SSL), jei norite, kad tarpinis serveris palaikytų ir HTTPS protokolą.

Po to išvalykite savo naršyklės atmintį ir tarpines saugyklas, kad visi puslapiai būtų perskaitomi iš naujo ir atsikratytumėte reklamų, kurios gali būti saugomos talpykloje. Dabar jūs pasiruošę naudotis programos „Privoxy“ teikiama nauda!

Paleidimo metu programa „Privoxy“ paprastai turi nurodyti pagrindinę konfigūracijos rinkmeną naudojimui komandinėje eilutėje. Jei komandinėje eilutėje nenurodoma jokia konfigūracijos rinkmena, programa „Privoxy“ ieškos rinkmenos pavadinimu „config“ tame pačiame kataloge (operacinės sistemos „Windows“ aplinkoje – „config.txt“).

5.1. Distribucijos „Red Hat“ ir „Conectiva“

Naudojamas scenarijus. Atkreipkite dėmesį, jog pagal numatytąją reikšmę distribucija „Red Hat“ programos „Privoxy“ nepaleis automatiškai sistemos įkrovimo metu. Bus naudojama „/etc/privoxy/config“ kaip pagrindinė konfigūracijos rinkmena.

```
# /etc/rc.d/init.d/privoxy start
```

5.2. Distribucija „Debian“

Naudojamas scenarijus. Atkreipkite dėmesį, jog pagal numatytąją reikšmę distribucija „Debian“ paleis programą „Privoxy“ automatiškai sistemos įkrovimo metu. Bus naudojama „/etc/privoxy/config“ kaip pagrindinė konfigūracijos rinkmena.

```
# /etc/init.d/privoxy start
```

5.3. Distribucija „SuSE“

Naudojamas scenarijus. Bus naudojama „/etc/privoxy/config“ kaip pagrindinė konfigūracijos rinkmena. Atkreipkite dėmesį, jog distribucija „SuSE“ paleis programą „Privoxy“ sistemos įkrovimo metu.

```
# rcprivoxy start
```

5.4. Operacinė sistema „Windows“

Norėdami paleisti „Privoxy“, spustelėkite programos piktogramą. Jei komandinėje eilutėje nenurodoma jokia konfigūracijos rinkmena, „Privoxy“ ieškos rinkmenos pavadinimu „config.txt“. Atkreipkite dėmesį, jog „Windows“ paleis programą „Privoxy“ automatiškai sistemos įkrovimo metu.

Diegimo metu programa „Privoxy“ sukonfigūruojama, kad būtų automatiškai paleidžiama kartu su sistema. Galite ją paleisti ir neautomatiškai, dukart spustelėdami „Privoxy“ piktogramą programos aplanke.

5.10. Komandinių eilučių pasirinktys

Programą „Privoxy“ galima iškviešti šiomis komandinių eilučių pasirinktimis:

➤ `--version`

Atspausdinama informacija apie versiją ir baigiamas darbas. Tik „Unix“.

➤ `--help`

Atspausdinama glausta informacija apie naudojimą ir baigiamas darbas. Tik „Unix“.

➤ `--no-daemon`

Neleidžiama tapti demonu, t. y. išsišakoti ir tapti procesų grupės vedliu. Be to, neleidžiama atsitraukti nuo „tty“ kontrolės. Tik „Unix“.

➤ `--pidfile RINKMENA`

Paleisties metu į rinkmeną įrašomas proceso ID. Baigiant darbą, rinkmena pašalinama. Jei nepavyksta sukurti ar pašalinti rinkmenos, tai nėra lemtinga. Jei nenustatoma rinkmenos pasirinktis, nebus naudojama jokia PID rinkmena. Tik „Unix“.

➤ `--user NAUDOTOJAS[.GRUPĖ]`

Po PID rinkmenos įrašymo (pasirinktinai), gaunamas naudotojo ID ir, jei įtrauktas, grupės GID. Jei tam nepakanka teisių, baigiamas darbas. Tik „Unix“.

➤ `--chroot`

Prieš keičiant į naudotojo ID, pateiktą pasirinktyje „`--user`“, šakninis katalogas pakeičiamas į pagrindinį to naudotojo katalogą, t. y. branduolys apsimeta „Privoxy“ procesui, kad katalogų medis prasideda ten. Jei nustatyta atidžiai, ši pasirinktis gali apriboti galimų silpnų programos „Privoxy“ vietų įtaką rinkmenomis, kurios laikomos tokia hierarchija. Tik „Unix“.

➤ `configfile`

Jei komandinėje eilutėje nenurodoma jokia konfigūracijos rinkmena, programa „Privoxy“ ieškos rinkmenos pavadinimu „`config`“ tame pačiame kataloge (operacinės sistemos „Windows“ aplinkoje – „`config.txt`“). Norėdami išvengti painiavos, nurodykite pilną maršrutą. Jei nerandama rinkmenos „`config`“, programos „Privoxy“ nepavyks paleisti.

6. Programos „Privoxy“ konfigūravimas

Visa programos „Privoxy“ konfigūracija laikoma tekstinėse rinkmenose. Šias rinkmenas galima keisti tekstų dorokliu. Be to, nemažai programos „Privoxy“ aspektų galima nesunkiai valdyti interneto naršykle.

6.1. „Privoxy“ kontroliavimas interneto naršykle

Programos „Privoxy“ naudotojo sąsaja pasiekama specialiuoju įterptiniu URL adresu <http://config.privoxy.org/> (nuoroda: <http://p.p/>), kuris veikia be prieigos prie interneto. Pamatysite šį skyrių:

Programos „Privoxy“ meniu:

- Peržiūrėti ir keisti dabartinę konfigūraciją (*View & change the current configuration*)
- Peržiūrėti pirminio kodo versiją (*View the source code version numbers*)
- Peržiūrėti užklausų antraštes (*View the request headers*)
- Peržiūrėti, kurie veiksmai taikomi URL adresui ir kodėl (*Look up which actions apply to a URL and why*)
- Įjungti (išjungti) programą „Privoxy“ (*Toggle Privoxy on or off*)
- Dokumentacija (*Documentation*)

Tai turėtų būti savaime suprantama. Atkreipkite dėmesį, jog pirmasis elementas veda prie veikiamųjų rinkmenų doroklio, kur konfigūruojamas reklamos, reklaminių antraščių, slapukų ir URL adresų blokavimas, taip pat ir sudėtingesnės programos „Privoxy“ funkcijos. Tai nesudėtingas būdas koreguoti įvairius programos „Privoxy“ konfigūracijos aspektus. Toliau pateikiama išsami informacija apie veikiamąją rinkmeną ir kitas konfigūracijos rinkmenas.

Pasirinktis „Įjungti (išjungti) programą „Privoxy“ paranki tinklalapiams, su kuriais gali kilti nesklandumų dėl konkrečių jūsų veiksmų ar filtrų, valdyti. Iš tikrųjų galite naudoti šią pasirinktį bandymams, ar tai programa „Privoxy“ sukelia nesklandumus, ar ne. Tokiu atveju programa „Privoxy“ toliau veikia kaip tarpinis serveris, bet visa manipuliacija išjungžiama, t. y. „Privoxy“ veikia kaip įprastas tarpinis persiuntimo serveris. Siūloma netgi jungiklio žymelė, kad galėtumėte vienu pelės mygtuko spustelėjimu valdyti programą „Privoxy“ savo naršyklėje.

6.2. Konfigūracijos rinkmenų apžvalga

Visos operacinių sistemų „Unix“, „*BSD“ ir „Linux“ konfigūracijos rinkmenos pagal numatytąją reikšmę laikomos „/etc/privoxy/“. Operacinių sistemų „Microsoft Windows“, „OS/2“ ir „AmigaOS“ aplinkose jas visas rasite tame pačiame kataloge, kur laikoma vykdomoji „Privoxy“ rinkmena.

Numatytoji programos įdiegtis pateikia neblogą pradžios poziciją, tačiau tam tikri nustatymai gali pasirodyti agresyvūs pagal kai kuriuos standartus. Šiuo metu yra tokios pagrindinės konfigūracijos rinkmenos:

- Pagrindinė konfigūracijos rinkmena operacinėse sistemose „Linux“, „Unix“, „*BSD“, „OS/2“ ir „AmigaOS“ pavadinta „config“, o „Windows“ – „config.txt“. Tai būtina rinkmena.
- Rinkmena „default.action“ (pagrindinė veikiamoji rinkmena) skirta aprašyti, kokie veiksmai, susiję su reklaminių antraščių blokavimu, paveikslėliais, laikiniais langais, turinio keitimu, slapukų tvarkymu ir t. t., turėtų būti taikomi pagal numatytąją vertę. Be to, ten aprašoma daug šio numatytojo veiksmų rinkinio išimčių (ir pozityvių, ir negatyvių), kurios įgalina programą „Privoxy“ pasirinktinai šalinti šlamštą (ir tik šlamštą) kaip įmanoma didesniame tinklalapių kiekyje.

Daugumas veikiančių rinkmenų gali būti aprašomos rinkmenoje „config“. Jos apdorojamos ta tvarka, pagal kurią aprašytos. Lokalūs derinimai ir lokaliai nustatytos numatytųjų veiklos kryptių, aprašytų rinkmenoje „default.action“, išimtis, kurias anksčiau ar vėliau turbūt norėsite aprašyti, geriausiai taikomos rinkmenoje „user.action“, kur galėsite jas išsaugoti, atlikdami programos naujinimus. Rinkmena „standard.action“ yra skirta vidiniam programos „Privoxy“ naudojimui.

Be to, yra įvairioms veikiamosioms rinkmenoms skirtas internetinis doroklis, kurį galima pasiekti tinklalapiu <http://config.privoxy.org/show-status> (nuoroda: <http://p.p/show-status>).

- Rinkmena „default.filter“ (filtravimo rinkmena) gali būti naudojama pirminiam puslapio turiniui perrašyti, įskaitant peržiūrimą tekstą, įterptinius HTML ir „Java“ scenarijus ir visa kita, kas slypi bet kuriame interneto puslapyje. Čia filtravimo užduotys yra tik iš anksto aprašytos ir priklauso nuo veikiančių rinkmenų, ar jos bus taikomos, ar ne. Galima aprašyti tik vieną filtravimo rinkmeną.

Visose rinkmenose naudojamas simbolis „#“, skirtas komentarui žymėti (t. y. bus nepaisoma likusioji eilutės dalis), o eilutės tęstinumas suvokiamas ženklu „\“, kuris naudojamas pačioje eilutės pabaigoje. Jei ženklą „#“ seka „\“, jis netenka savo specialiosios paskirties. Ženklo „#“ naudojimas galiojančios konfigūracijos eilutės pradžioje, kad ji nebūtų interpretuojama, vadinamas tos eilutės „išskomentavimu“.

Veikiamosiose rinkmenose ir „default.filter“ didžiausio lankstumo dėlei gali būti naudojami „Perl“ stiliaus reguliarieji reiškiniai.

Atlikus bet kokius keitimus, programos „Privoxy“ nereikia paleisti iš naujo, kad keitimai įsigaliotų. Programa „Privoxy“ automatiškai atpažins tokius pokyčius. Tačiau atkreipkite dėmesį, jog gali prireikti vienos ar kelių papildomų užklausų, kad keitimas įsigaliotų. Akivaizdu, jog pakeitus programos „Privoxy“ stebėjimo IP adresą, šios užklausos „wake up“ turi būti siunčiamos senuoju stebėjimo adresu.

7. Pagrindinė konfigūracijos rinkmena

Pakartosime dar kartą, jog pagrindinė konfigūracijos rinkmena operacinėse sistemose „Linux“, „Unix“, „*BSD“ ir „OS/2“ pavadinta „config“, o „Windows“ – „config.txt“. Konfigūracijos eilutes sudaro pradinis raktažodis ir verčių, atskiriamų tarpu (bet koks tarpų ar tabuliacijos žymių kiekis), sąrašas. Pavyzdžiui:

```
confdir /etc/privoxy
```

Pasirinkčiai „confdir“ priskiriama vertė „/etc/privoxy“ ir taip nurodoma, jog konfigūracijos katalogo pavadinimas yra „/etc/privoxy/“.

Visos rinkmenos „config“ pasirinktys nėra privalomos, išskyrus „confdir“ ir „logdir“. Norėdami sužinoti, kas nutiks, jei paliksite jas nenustatytas, žr. tolesnį aprašą.

Pagrindinė rinkmena „config“ kontroliuoja visus programos „Privoxy“ veiklos, nepriklausomos nuo vietos, aspektus (t. y. jie taikomi visuotinai ir nepriklausomai nuo to, kur jūs naršote).

7.1. Konfigūracijos ir žurnalo rinkmenų vieta

Programa „Privoxy“ gali naudoti (ir paprastai naudoja) tam tikrą kitų rinkmenų, skirtų papildomai konfigūracijai, žinyrams ir registravimui, kiekį. Šiame konfigūracijos rinkmenos skyriuje programai „Privoxy“ nurodoma, kur rasti tas kitas rinkmenas.

Programą „Privoxy“ paleidžiantis naudotojas privalo turėti leidimą skaityti visas konfigūracijos rinkmenas ir įvesti informaciją į visas rinkmenas, kurios būtų keičiamos, pvz., žurnalo ir veikiamosios rinkmenos.

7.1.1. Konfigūracijos katalogas

Nurodoma:

Katalogas, kur laikomos kitos konfigūracijos rinkmenos

Vertės rūšis:

Maršruto pavadinimas

Numatytoji vertė:

„/etc/privoxy“ („Unix“) arba programos „Privoxy“ įdiegties aplankas („Windows“)

Poveikis, jei nenustatyta:

Privalomas

Pastabos:

Nevartokite ženklų „/“

Kai programavimas taps modulinis ir skirtu keliems naudotojams, blokavimo ir filtravimo rinkmena „config“ bus laikoma kiekvienam naudotojui atskirai „confdir“ pakatalogiuose. Dabar konfigūracijos katalogo struktūra yra negilus, išskyrus „confdir/templates“, kur laikomi HTML šablonai, skirti „CGI“ išvesčiai (pvz., programos „Privoxy“ klaidų puslapis 404).

7.1.2. Žurnalo katalogas

Nurodoma:

Katalogas, kur vyksta visas registravimas (t. y. kur laikomos žurnalo ir JAR rinkmenos)

Vertės rūšis:

Maršruto pavadinimas

Numatytoji vertė:

„/var/log/privoxy“ („Unix“) arba programos „Privoxy“ įdiegties aplankas („Windows“)

Poveikis, jei nenustatyta:

Privalomas

Pastabos:

Nevartokite ženkle „/“

7.1.3. Veikiamosios rinkmenos

Nurodoma:

Naudojamos veikiamosios rinkmenos

Vertės rūšis:

Rinkmenos, susijusios su konfigūracijos katalogu, pavadinimas be priedėlio „.action“

Numatytosios vertės:

standartinė: Skirta vidiniam naudojimui, nerekomenduojama keisti

numatytoji: Pagrindinė veikiamoji rinkmena

naudotojo: Naudotojo derinimai

Poveikis, jei nenustatyta:

Nesiimama jokių veiksmų. Paprastas neutralus tarpinio serverio vaidmuo.

Pastabos:

Galimos (ir net rekomenduojamos) kelios veikiamosios rinkmenos eilutės!

Į numatytąsias vertes įtrauktos rinkmenos „standard.action“ (naudojama vidiniams tikslams ir turėtų būti įkraunama), „default.action“ (pagrindinė veikiamoji rinkmena, palaikoma kūrėju) ir „user.action“, kur galite įtraukti asmeninę informaciją.

Veikiamosiose rinkmenose atliekama visa reklamos blokavimo, slapukų tvarkymo, privatumo aplinkybių ir t. t. konfigūracija tinklalapiui ir URL adresui. Nėra jokio tikslo naudotis programa „Privoxy“, jei nėra bent vienos veikiamosios rinkmenos.

7.1.4. Filtravimo rinkmena

Nurodoma:

Naudojama filtravimo rinkmena

Vertės rūšis:

Rinkmenos, susijusios su konfigūracijos katalogu, pavadinimas

Numatytoji vertė:

„default.filter“ („Unix“) arba „default.filter.txt“ („Windows“)

Poveikis, jei nenustatyta:

Nevyksta tekstinio turinio filtravimas, t. y. visi veiksmai „+filter{pavadinimas}“ veikiamosiose rinkmenose perjungti į neutralią būseną.

Pastabos:

Filtravimo rinkmenoje yra turinio modifikavimo taisyklės, kurios naudoja reguliariusius reiškinius. Šios taisyklės suteikia galimybę iš esmės keisti interneto puslapių turinį, pvz., galėtumėte išjungti labiausiai erzinančius „Java“ scenarijus, perrašyti tikrąjį rodomą tekstą ar tiesiog šiek tiek pasilinksminti, visur tinklalapyje esantį žodį „Microsoft“ pakeičiant „MicroSuck“.

Veiksmai „+filter{name}“ priklauso nuo tiesiogiai susijusio filtro (pavadinimo), kurį reikia aprašyti filtravimo rinkmenoje!

Iš anksto aprašytoje filtravimo rinkmenoje „default.filter“ yra daugybė įprastoms problemoms skirtų naudingų filtrų, įtrauktų į distribuciją. Norėdami pamatyti filtrų sąrašą, žr. skyrių apie filtravimo veiksmą.

7.1.5. Žurnalo rinkmena

Nurodoma:

Naudojama žurnalo rinkmena

Vertės rūšis:

Rinkmenos, susijusios su žurnalo katalogu, pavadinimas

Numatytoji vertė:

„logfile“ („Unix“) arba „privoxy.log“ („Windows“)

Poveikis, jei nenustatyta:

Nenaudojama žurnalo rinkmena, visi žurnalo pranešimai patenka į konsolę („STDERR“).

Pastabos:

Žurnalo rinkmenoje įrašomi visi registravimo ir klaidų pranešimai. Išsamumo lygmuo ir pranešimų skaičius nustatomi kartu su derinimo (*debug*) pasirinktimi (žr. toliau). Žurnalo rinkmena gali būti naudinga su programa „Privoxy“ susijusioms problemoms atpažinti (pvz., neblokuojama reklama, kurią, jūsų manymu, reikėtų užblokuoti), bet daugumą atvejų turbūt niekada jos neperžiūrėsite.

Žurnalo rinkmena didės be galo, todėl turbūt norėsite ją kartkartėmis pašalinti. „Unix“ sistemose tai galite atlikti užduotimi „cron“ (žr. „man cron“). „Red Hat“ skirtoje programos distribucijoje įtrauktas žurnalų rotavimo scenarijus.

Operacinės sistemos „Linux“ distribucijoje „SuSE“ galite įvesti eilutę „`/var/log/privoxy.*+1024k 644 nobody.nogroup`“ maršrutu „`/etc/logfiles`“. Rezultatas bus toks: „cron.daily“ automatiškai supakuos (formatu GZIP) ir ištuštins žurnalą, kai jo dydis viršys 1 MB.

Į visas žurnalo rinkmenas turi būti įmanoma rašyti, nepaisant to, koks naudotojas paleistų programą „Privoxy“ (numatyta „UNIX“ sistemose, naudotojo ID – „privoxy“).

7.1.6. JAR formato rinkmena

Nurodoma:

Rinkmena, kurioje laikomi užblokuotieji slapukai

Vertės rūšis:

Rinkmenos, susijusios su žurnalo katalogu, pavadinimas

Numatytoji vertė:

„jarfile“ („Unix“) arba „privoxy.jar“ („Windows“)

Poveikis, jei nenustatyta:

Užblokuotieji slapukai visai neįrašomi.

Pastabos:

Laikui bėgant JAR formato rinkmena gali padidėti iki neįsivaizduojamų apimčių.

7.1.7. „Pasitikėjimo“ rinkmena

Nurodoma:

Naudojama „pasitikėjimo“ rinkmena

Vertės rūšis:

Rinkmenos, susijusios su konfigūracijos katalogu, pavadinimas

Numatytoji vertė:

Nenustatyta (iškomentuota). Kai aktyvinta: „trust“ („Unix“) arba „trust.txt“ („Windows“)

Poveikis, jei nenustatyta:

Išjungtas visas „pasitikėjimo“ mechanizmas.

Pastabos:

„Pasitikėjimo“ mechanizmas – tai bandomoji programos funkcija, skirta baltiesiems sąrašams kurti. Ją reikėtų naudoti atsargiai. Paprastiems naudotojams tai **nerekomenduojama**.

Jei nurodysite „pasitikėjimo“ rinkmeną, programa „Privoxy“ suteiks prieigą tik prie tų tinklalapių, kurie aprašyti rinkmenoje „trust“. Tinklalapius galima išvardyti dviem būdais:

Ženklu „~“ apribojama prieiga tik prie šio tinklalapio (ir prie šio tinklalapio submaršrutų), pvz., „~www.pavyzdys.com“.

Arba galite pažymėti tinklalapius kaip patikimus, pavadinimo pradžioje įveddami ženklą „+“. Rezultatas tas, kad garantuojama prieiga prie nepatikimų tinklalapių, tačiau tik jeigu naudojamas saitas iš šio patikimo tinklalapio. Saito objektas bus įtrauktas į „pasitikėjimo“ rinkmeną, todėl ateityje bus užtikrinta tiesioginė prieiga. Šiuo mechanizmu įtraukti tinklalapiai savaime netampa patikimais (t. y. jie įtraukiami su ženklu „~“).

Jei naudosite funkciją „+“ pasitikėjimo rinkmenoje, laikui bėgant ji gali smarkiai padidėti.

Jei ketinate naudoti šią funkciją, rekomenduojame sukompiliuoti programą „Privoxy“ su pasirinktimis „--disable-force“, „--disable-toggle“ ir „--disable-editor“.

Galimose taikomosiose programose įtrauktas interneto prieigos ribojimas vaikams.

7.2. Prieigos kontrolė ir sauga

Šis konfigūracijos rinkmenos skyrius kontroliuoja programos „Privoxy“ konfigūracijos aspektus, susijusius su sauga.

7.2.1. Stebėjimo adresas

Nurodoma:

IP adresas ir TCP prievadas, kuriais programa „Privoxy“ stebės kliento užklausas.

Vertės rūšis:

[IP-adresas]:prievadas

Numatytoji vertė:

127.0.0.1:8118

Poveikis, jei nenustatyta:

Projektuojama į 127.0.0.1 („localhost“), 8118 prievadas. Tai tinkama ir rekomenduojama namų naudotojams, kurie naudoja programą „Privoxy“ ir naršyklę tame pačiame kompiuteryje.

Pastabos:

Turėsite sukonfigūruoti savo naršyklę (naršykles) pagal šį tarpinio serverio adresą ir prievadą.

Jei 8118 prievade jau veikia kita paslauga arba jei norite aptarnauti ir kitų kompiuterių užklausas (pvz., savo vietiniame tinkle), reikės nepaisyti numatytųjų verčių.

Jei paliksite neužpildytą IP adreso laukelį, programa „Privoxy“ jūsų kompiuteryje bus susieta su visomis sąsajomis (adresais) ir gali tapti pasiekama iš interneto. Tokiu atveju apvarstykite galimybę naudotis prieigos kontrolės sąrašais („ACL“, žr. toliau) ir (arba) interneto užkarda (*firewall*).

Jei ketinate atidaryti programą „Privoxy“ nepatikimiems naudotojams, norėsite taip pat išjungti pasirinktis „veiksmų redagavimo įgalinimas“ (*enable-edit-actions*) ir „nuotolinio įgalinimo jungiklis“ (*enable-remote-toggle*)!

Pavyzdys:

Tarkime, kad programa „Privoxy“ veikia kompiuteryje, kurio adresas 192.168.0.1 jūsų vietiniame asmeniniame tinkle (192.168.0.0) ir turi kitą išorinį ryšį kitu adresu. Jūs norite aptarnauti tik vidines užklausas:

```
listen-address 192.168.0.1:8118
```

7.2.2. Jungiklis

Nurodoma:

Pradinė „jungiklio“ būsenos padėtis

Vertės rūšis:

1 arba 0

Numatytoji vertė:

1

Poveikis, jei nenustatyta:

Veikia tarytum būtų įjungta

Pastabos:

Nustačius vertę „0“, programa „Privoxy“ bus paleista „išjungimo“ režimu, t. y. veiks kaip paprastas tarpinis serveris, neutralus turinio atžvilgiu, o bet koks reklamos blokavimas, filtravimas ir t. t. neveiks. Žr. toliau apie nuotolinio įgalinimo jungiklį. Tai nebėra taip naudinga, nes daug lengviau perjungti interneto sąsaja negu keičiant konfigūracijos rinkmeną.

Operacinės sistemos „Windows“ sisteminiam dėkle bus rodoma jungiklio piktograma, jei yra tokia pasirinktis.

7.2.3. Nuotolinio įgalinimo jungiklis

Nurodoma:

Ar gali būti naudojama internetinė jungiklio funkcija

Vertės rūšis:

0 arba 1

Numatytoji vertė:

1

Poveikis, jei nenustatyta:

Internetinė jungiklio funkcija išjungta.

Pastabos:

Išjungta programa „Privoxy“ veikia kaip paprastas tarpinis serveris, neutralus turinio atžvilgiu, t. y. URL adresams netaikomi jokie veiksmai.

Šiuo metu prieiga prie jungiklio funkcijos negali būti valdoma atskirai prieigos kontrolės sąrašais arba HTTP autentifikacija, todėl visi, kas pasiekia programą „Privoxy“ (žr. skyrius „Prieigos kontrolės sąrašai“ ir „Stebėjimo adresai“ pirmiau), gali valdyti jungiklį visiems naudotojams. Todėl ši pasirinktis nerekomenduojama kelių naudotojų aplinkoms su nepatikimais naudotojais.

Atkreipkite dėmesį, kad turėjote sukompiliuoti programą „Privoxy“ su šios funkcijos palaikymu, nes kitaip ši pasirinktis neveiks.

7.2.4. Veiksmų redagavimo įgalinimas

Nurodoma:

Ar gali būti naudojamas internetinis veikiamųjų rinkmenų doroklis

Vertės rūšis:

0 arba 1

Numatytoji vertė:

1

Poveikis, jei nenustatyta:

Internetinis veikiamųjų rinkmenų doroklis išjungtas.

Pastabos:

Šiuo metu prieiga prie doroklio negali būti valdoma atskirai prieigos kontrolės sąrašais arba HTTP autentifikacija, todėl visi, kas pasiekia programą „Privoxy“ (žr. skyrius „Prieigos kontrolės sąrašai“ ir „Stebėjimo adresai“ pirmiau), gali keisti jos konfigūraciją visiems naudotojams. Todėl ši pasirinktis nerekomenduojama kelių naudotojų aplinkoms su nepatikimais naudotojais.

Atkreipkite dėmesį, kad turėjote sukompiliuoti programą „Privoxy“ su šios funkcijos palaikymu, nes kitaip ši pasirinktis neveiks.

7.2.5. Prieigos kontrolės sąrašai: prieigos suteikimas ir uždraudimas

Nurodoma:

Kas ką gali pasiekti

Vertės rūšis:

```
src_addr[/src_masklen] [dst_addr[/dst_masklen]]
```

Čia „src_addr“ ir „dst_addr“ – IP adresai taškine dešimtaine notacija, arba galiojantys DNS pavadinimai; „src_masklen“ ir „dst_masklen“ – potinklių kaukės CIDR notacija, t. y. sveikosios vertės nuo 2 iki 30, reiškiančios tinklo adreso ilgį bitais. Kaukės ir visa paskirties dalis yra nebūtinės.

Numatytoji vertė:

Nenustatyta

Poveikis, jei nenustatyta:

Prieiga neribojama labiau negu numatyta stebėjimo adreso

Pastabos:

Prieigos kontrolės įtrauktos interneto paslaugų teikėjų ir sistemų administratorių prašymu, tačiau pavieniams naudotojams jų paprastai nereikia. Tipiškam namų naudotojui paprastai užtenka įsitikinti, kad programa „Privoxy“ stebi tik vietinį pagrindinį kompiuterį (127.0.0.1) arba vidinį (namų) tinklo adresą (stebėjimo adreso prasme).

Žr. išpėjimus skyriuje „DUK (dažnai užduodami klausimai)“, kad šis tarpinis serveris nėra skirtas interneto užkardai pakeisti ar ką nors paraginti nekreipti dėmesio į pagrindines saugos spragas.

Galima įvesti kelias prieigos kontrolės sąrašo eilutes. Jei nurodomi prieigos kontrolės sąrašai, programa „Privoxy“ komunikuoja tik su tais IP adresais, kurie atitinka bent vieną prieigos leidimo eilutę ir neatitinka nė vienos paskesnės prieigos draudimo eilutės. Kitaip tariant, paskutinis atitikimas yra lemiantis (numatytoji vertė – prieigos draudimas).

Jei programa „Privoxy“ naudoja persiuntimo priemonę (žr. toliau apie persiuntimą) konkrečios paskirties URL adresui, „dst_addr“, kurią jau aptarėme, yra persiuntimo priemonės, o NE galutinio tikslo adresas. Tai reikalinga, nes lokali programa „Privoxy“ gali būti nepajėgi nustatyti galutinio tikslo IP adresą (tam tikslui dažnai naudojamos tinklų sąsajos (*gateways*)).

Reikėtų naudoti IP adresus, o ne DNS pavadinimus, nes adresų peržiūroms reikia laiko. Visi DNS pavadinimai turi susiskaidyti! Negalite naudoti domenų modelių, pvz., „*.org“ ar dalinių domenų pavadinimų. Jei DNS pavadinimas išskaidomas į kelis IP adresus, naudojamas tik pirmasis.

Prieigos kontrolės sąrašu uždraudžiant prieigą prie konkrečių tinklalapių, gali kilti nepageidaujamų šalutinių padarinių, jei minėtas tinklalapis laikomas kompiuteryje, kuris nuomoja išteklius ir kitiems tinklalapiams.

Pavyzdžiai:

Jei prieigos kontrolės sąrašai ir stebėjimo adresai nenustatyti, tiksliai aprašykite numatytuosius veiksmus, kurių imsis programa: „localhost“ tinka. „dst_addr“ nebuvimas reiškia, kad tinka visi paskirties adresai:

```
permit-access localhost
```

Tame pačiame C klasės potinklyje leiskite bet kuri pagrindinį kompiuterį, nes tinklalapis www.privoxy.org kreipsis tik į www.pavyzdys.com:

```
permit-access www.privoxy.org/24 www.pavyzdys.com/32
```

Leiskite prieigą iš bet kurio pagrindinio kompiuterio bet kur 26 bitų potinklyje 192.168.45.64 su išimtimi, kad 192.168.45.73 negalės pasiekti tinklalapio www.blogybes.pavyzdys.com:

```
permit-access 192.168.45.64/26
deny-access 192.168.45.73 www.blogybes.pavyzdys.com
```

7.2.6. Buferio limitas

Nurodoma:

Maksimalus turinio filtravimui skirtas buferio dydis

Vertės rūšis:

Dydis kilobaitais

Numatytoji vertė:

4096

Poveikis, jei nenustatyta:

Naudojama 4MB (4096 KB) riba.

Pastabos:

Turinio filtravimui, t. y. veiksmams „+filter“ ir „+deanimate-gif“, būtina, kad programa „Privoxy“ amortizuotų visą dokumento turinį. Tai potencialiai pavojinga, nes serveris gali tiesiog

be galo siųsti duomenis, laukdamas jūsų operatyviosios atminties išsekimo (su bjauriomis pasekmėmis). Ši pasirinktis skirta būtent šiam tikslui.

Kai dokumento buferio dydis pasieks ribą, jis bus perkeltas klientui nefiltruotas ir nebebus mėginama filtruoti likusios dokumento dalies. Atminkite, jog gali veikti keli subprocesai, taigi gali prireikti maždaug tiek pat kiekvienam subprocesui atskirai, nebent įgalinote pirmiau aptartą pasirinktį „vienas subprocesas“ (*single-threaded*).

8. Veikiamosios rinkmenos

Veikiamosiose rinkmenose aprašoma, kokių veiksmų programa „Privoxy“ imsis kurių URL adresu atžvilgiu, nustatant, kaip kuriuose tinklalapiuose (ar net jų dalyse) traktuoti reklaminius paveikslėlius, slapukus ir daugelį kitų HTTP turinio ir veiksmų aspektų. Yra trys skirtingos paskirties rinkmenos, įtrauktos į programą „Privoxy“:

- „**default.action**“ – pagrindinė veikiamoji rinkmena, kurioje nustatomos pradinės visų veiksmų vertės. Jos tikslas – pateikti pamatinį daugybės programos „Privoxy“ funkcijų veiksmingumo lygmenį. Taigi tai yra plačiai taikomų taisyklių rinkinys, kuris turėtų tinkamai veikti bet kur esantiems naudotojams. Būtent šią rinkmeną programos kūrėjai nuolat naujina ir daro ją prieinamą naudotojams.
- „**user.action**“ – ši rinkmena skirta lokalioms tinklalapių nuostatoms ir išimtims. Pavyzdžiui, jei jūsų interneto paslaugų teikėjas ar bankas turi ypatingų turinio traktavimo reikalavimų, tokia informacija turėtų patekti ten. Ši rinkmena nebus naujinama.
- „**standard.action**“ – šią rinkmeną naudoja internetinis doroklis, skirtas įvairiems iš anksto aprašytiems taisyklių rinkiniams rinkmenos „default.action“ numatytyjū veiksmų skyriuje. Šios taisyklės nuolat griežtėja, tačiau neįtakos jūsų naršymo, nebent jas kruopščiai parinktumėte doroklyje. Šios rinkmenos nerekomenduojama keisti.

Štai numatytieji profiliai ir su jais susiję veiksmai, kaip iš anksto aprašyta rinkmenoje „standard.action“:

1 lentelė: numatytosios konfigūracijos

Funkcija	Atsargi	Vidutinė	Drąsi
Reklamos blokovimas pagal URL adresus	taip	taip	taip
Reklamos filtravimas pagal dydį	taip	taip	taip
Animacijos savybių anuliavimas GIF formato rinkmenoms	ne	taip	taip
Nuorodinio tinklalapio klastojimas	ne	taip	taip
Slapukų tvarkymas	nėra	tik seansams	sunaikinti
Laikinių langų naikinimas	neprašytų	neprašytų	visų
Spartieji nukreipimai	ne	ne	taip
HTML tramdymas	taip	taip	taip
„Java“ scenarijų tramdymas	taip	taip	taip
Interneto defektų naikinimas	taip	taip	taip
Smagūs teksto keitiniai	ne	ne	taip

Paveikslėlių žymelių pertvarkymas	ne	ne	taip
Reklamos filtravimas pagal saitą	ne	ne	taip
„Atkvailinimas“	ne	ne	taip

Naudojamų veikiamųjų rinkmenų sąrašas aprašomas pagrindinėje konfigūracijos rinkmenoje, o rinkmenos apdorojamos ta tvarka, pagal kurią jos aprašytos (pvz., „default.action“ paprastai apdorojama prieš „user.action“). Šių rinkmenų turinį galima peržiūrėti ir keisti tinklalapyje <http://config.privoxy.org/show-status>.

Veikiamosioje rinkmenoje paprastai yra keli skyriai. Jei veikiamosiose rinkmenose norite naudoti „pakaitinius vardus“, turėsite sukurti (pasirinktinai) pakaitinių vardų skyrių tos rinkmenos viršuje. Žemiau yra numatytasis taisyklių rinkinys, visuotinai taikomas visiems tinklalapiams ir puslapiams (būkite labai atsargūs, taikydami tokį universalų taisyklių rinkinį „user.action“ ar bet kuriai kitai veikiamajai rinkmenai, nes taip bus nepaisoma visų ankstesnių rinkmenų nustatymų). Dar žemiau yra aprašytųjų universalių programos veiklos krypčių išimtys. Rinkmeną „user.action“ galite traktuoti kaip „default.action“ priedą. Privalumas tas, kad ši rinkmena yra atskira, todėl galite lengviau išsaugoti savo asmeninius nustatymus, atlikdami programos naujinimus.

Naudodamiesi veiksmiais, galite užblokuoti viską, ką norite, įskaitant reklamą, reklamines antraštes ar tiesiog kokį nors bjaurų tinklalapį, kurio verčiau net nebūtumėte matę. Slapukus galima priimti, atmesti arba priimti tik šiam konkrečiam naršyklės seansui (t. y. neįrašyti diske), turinį galima keisti, „Java“ scenarijus – sutramdyti, naudotojo stebėjimą – apmulinti ir daug daugiau. Žr. toliau pilną veiksmų sąrašą.

8.1. Tinkamo mišinio paieškos

Atkreipkite dėmesį, jog panaikinus slapukus ar išjungus scenarijus galima paversti nenaudojamais kai kuriuos tinklalapius, kurie naudoja šias technologijas sklandžiam darbui. Surasti tinkamą „mišinį“ ne visuomet paprasta ir, be abejo, tai priklauso nuo asmeninio skonio. Apibendrinant galima pasakyti, jog kuo griežtesni bus jūsų numatyti nustatymai (viršutinėje veikiamosios rinkmenos dalyje), tuo daugiau išimčių vėliau turėsite padaryti „patikimiems“ tinklalapiams. Pavyzdžiui, jei norite pagal numatytąją vertę sunaikinti visus slapukus, turėsite padaryti šios taisyklės išimčių tinklalapiams, kuriuose nuolat lankotės ir kurie reikalauja slapukų iš tiesų naudingiems tikslams – tai gali būti jūsų bankas, lankomiausia parduotuvė ar laikraštis.

Mes pabandėme pradžia pateikti jums tinkamų taisyklių, kurias rasite veikiamosiose distribucijos rinkmenose. Tačiau nėra visuotinai galiojančių taisyklių šiems dalykams. Tiesiog yra per daug kintamųjų, ir tinklalapiai nuolat keičiasi. Anksčiau ar vėliau tikrai norėsite keisti taisykles (ir vėl perskaityti šį skyrių :-)).

8.2. Kaip redaguoti

Paprasciausia keisti veikiamąsias rinkmenas naršyklėje, naudojantis mūsų dorokliu, kurio veikimas pagrįstas naršykle. Jį galima pasiekti tinklalapiu <http://config.privoxy.org/show-status>. Doroklis suteikia galimybę koreguoti kiekvieną funkciją tinklalapio aplinkoje ir lengvai pasirinkti iš didelių

numatytųjų verčių rinkinių, pvz., „Atsargi“ (t. y. funkcija) (*Cautious*), „Vidutinė“ (*Medium*) arba „Drąši“ (*Adventuresome*). Pespėjimas: „Drąsieji“ nustatymai ne tik griežtesni, bet ir linksmesni, net „griaunantys“ – kai kam jie gali pasirodyti abejotinos vertės!

Jei jums labiau patinka dirbti su tekstinėmis rinkmenomis negu grafinėje naudotojo sąsajoje, galite, be abejo, keisti tiesiog veikiamąsias rinkmenas. Peržiūrėkite išsamiai pakomentuotą rinkmeną „default.action“.

8.3. Kaip veiksmai taikomi URL adresams

Veikiamosios rinkmenos dalijamos į dvi dalis. Yra specialių skyrių, pvz., pakaitinių vardų, kuriuos aptarsime vėliau. O dabar susikaupkime prie įprastinių skyrių: antraštinėje eilutėje (dažnai suskaidytoje į kelias eilutes, kad būtų lengviau skaityti), yra veiksmų, atskirtų tarpais ir riestiniais skliausteliais, sąrašas. Žemiau matome URL modelių sąrašą, kiekvieną atskiroje eilutėje.

Užklauso URL adresas lyginamas su visais kiekvienos veikiamosios rinkmenos modeliais, kad būtų nustatyta, kokius veiksmus taikyti. Jei tik įvyksta atitikimas, URL adresui taikomų veiksmų sąrašas kiekybiškai atnaujinamas, naudojant skyriaus, kuriame yra modelis, antraštę. Jai kelios atitiktys tam pačiam URL adresui skirtingai nustato tą patį veiksmą, galioja paskutinis veiksmas. Jei ne, rezultatai surenkami. Pvz., URL adresas gali atitikti įprastinį skyrių su antrašte „{ +handle-as-image }“ ir vėliau dar vieną su antrašte „{ +block }“, taigi reikia taikyti abudu veiksmus.

Galite stebėti šį procesą bet kuriame tinklalapyje, apsilankę <http://config.privoxy.org/show-url-info>.

Išsamesnės informacijos apie tai rasite priede „Veiksmo anatomija“.

8.4. Modeliai

Kaip minėta, programa „Privoxy“ naudoja modelius, kad galėtų nustatyti, kokius veiksmus kuriems tinklalapiams ir puslapiams, kuriuos jūsų naršyklė bando pasiekti, galima taikyti. Šie modeliai naudoja pakaitos simbolių tipo atitikimo kombinaciją, kad būtų galima pasiekti ypatingą lankstumą. Taip suteikiama galimybė išplėsti vieną reiškinių, kad šis galimai atitiktų daug panašių modelių.

Programos „Privoxy“ modelis turi bendrą formą „<domenas>/<maršrutas>“, kur ir <domenas>, ir <maršrutas> yra neprivalomos vertės. (Štai kodėl specialusis modelis „/*“ atitinka visus URL adresus.) Atkreipkite dėmesį, jog URL adreso dalies, nurodančios protokolą, (pvz., „http://“) nereikia įtraukti į modelį. Tai mes jau aptarėme!

`www.pavyzdys.com/`

Šis modelis nurodo tik domeną ir atitiks bet kurią tinklalapio `www.pavyzdys.com` užklausą, nepriklausomai nuo to, kokio dokumento tame serveryje prašoma.

`www.pavyzdys.com`

Reiškia visiškai tą patį. Modeliams, nurodantiems tik domeną, galima nenaudoti ženklų „/*“.

`www.pavyzdys.com/index.html`

Atitiks tik vieną tinklalapio `www.pavyzdys.com` dokumentą „/index.html“.

`/index.html`

Atitiks dokumentą „/index.html“, nepriklausomai nuo domeno, t. y. bet kuriame interneto serveryje.

`index.html`

Nieko neatitiks, kadangi bus interpretuojamas kaip domeno pavadinimas, o aukščiausio lygmens domenų, pavadintų „.html“, nėra.

8.4.1. Domeno modelis

Domeno dalies atitikimas suteikia kelias lanksčias pasirinktis – jei domenas prasideda arba baigiasi tašku, atitinkamame gale jis tampa nepritvirtintas. Pavyzdžiui:

`.pavyzdys.com`

Atitiks bet kurį domeną, kuris BAIGIASI „.pavyzdys.com“.

`www.`

Atitiks bet kurį domeną, kuris PRASIDEDA „www.“.

`.pavyzdys.`

Atitiks bet kurį domeną, kuriame yra „.pavyzdys.“. (Griežtąja prasme atitiks bet kurį „FQDN“, kuriame bus žodis „pavyzdys“ kaip domenas.)

Be to, yra pakaitos simboliai, kuriuos galite naudoti pačiuose domenų pavadinimuose. Savo veikimo principu jie gana panašūs į programinius pakaitos simbolius: „*“ reiškia nulį arba arbitralesnius ženklus, „?“ bet kokį vieną simbolį. Galite aprašyti simbolių klases laužtiniuose skliausteliuose, ir visa tai galima laisvai maišyti:

`ad*.pavyzdys.com`

Atitiks „adserver.pavyzdys.com“, „ads.pavyzdys.com“ ir t. t., bet ne „sfads.pavyzdys.com“.

`*ad*.pavyzdys.com`

Atitiks visus pirmiau išvardytuosius ir dar kelis.

`.?pix.com`

Atitiks „www.ipix.com“, „pictures.epix.com“, „a.b.c.d.e.upix.com“ ir t. t.

`www[1-9a-ez].pavyzdys.c*`

Atitiks „www1.pavyzdys.com“, „www4.pavyzdys.cc“, „wwwd.pavyzdys.cy“, „wwwz.pavyzdys.com“ ir t. t., bet ne „www.pavyzdys.com“.

8.4.2. Maršruto modelis

Programa „Privoxy“ naudoja „Perl“ suderinamus reguliariusius reiškinius (per biblioteką „PCRE“) maršrutų atitikimams stebėti.

Yra priedas su trumpu įvadu į reguliariusius reiškinius ir pilna dokumentacija (labai techniška) apie „PCRE regex“ sintaksę interneto svetainėje <http://www.pcre.org/man.txt>. Galbūt jums pasirodys naudinga apsilankyti „Perl man“ puslapyje, kuriame rasite informacijos apie reguliariusius reiškinius („man perlre“): <http://www.perldoc.com/perl5.6/pod/perlre.html>.

Atkreipkite dėmesį, jog maršruto modelio kairėje pusėje automatiškai taikomas ženklas „/“, t. y. jis atitiks tarsi prasidėjęs ženklu „^“ (reguliariųjų reiškinių kalba – eilutės pradžia).

Be to, pagal numatytąją vertę maršruto atitiktis nepriklauso nuo didžiųjų ar mažųjų raidžių, tačiau galite to atsisakyti bet kokioje maršruto vietoje, naudodami jungiklį „(?-i)“: [www.example.com/\(?-i\)PaTtErN](http://www.example.com/(?-i)PaTtErN). * atitiks tik dokumentus, kurių maršrutas prasideda tiksliai „PaTtErN“.

9.1. Mokomoji priemonė apie filtravimo rinkmeną

Dabar sukomplektuokime savo filtrą „foo“. Jau aprašėme antraštę, tačiau trūksta užduočių. Kadangi visas jo darbas keist „foo“ į „bar“, reikalinga viena mažytė užduotis:

```
s/foo/bar/
```

Bet luktelėkite! Nejaugi komentare neparašyta, kad visi „foo“ atvejai turi būti pakeičiami? Šioje užduotyje apsiribosime tik pirmąja „foo“ atitiktimi kiekviename puslapyje. Turėsime pridėti pasirinktį „g“, kad būtų keičiama universaliai:

```
s/foo/bar/g
```

Mūsų pilnas filtras dabar atrodo taip:

```
FILTER: foo Keisti visus "foo" i "bar"  
s/foo/bar/g
```

Pažvelkime į kelis įdomius tikrų filtrų pavyzdžius. Čia matote filtrą, kuris saugo nuo įprastų nemalonumų, kuriuos sukelia piktnaudžiavimas „Java“ scenarijais. Peržvelkime jo užduotis vieną po kitos:

```
FILTER: js-annoyances Atsikratyti ypac bjauriais "Java" scenarijais
```

```
# Get rid of JavaScript referrer tracking. Test page:
http://www.randomodds.com/untitled.htm
#
s|(<script.*>document.referrer(.*</script>)|$1"Not Your Business!"$2|Usg
```

Tai, kas seka antraštės eilutę ir komentarą, yra užduotis. Atkreipkite dėmesį, kad naudojamas ženklas „|“ kaip skyriklis vietoje „/“, nes modelyje toks ženklas jau yra, o to turėtų būti išvengta ženklų „\“.

Dabar patyrinėkime modelį: jis prasideda apskliaustu tekstu „<script.*“. Kadangi taškas reiškia bet kokį simbolį, o ženklas „*“ – arbitralų elementų skaičius iš kairės, tai atitinka „<script“, kurį gali sekti bet koks tekstas, t. y. ištisas puslapis nuo pirmosios žymelės „<script>“ pradžios.

Tai daugiau negu mums reikia, bet modelis tęsiasi: „document.referrer“ atitinka tik tikslią eilutę „document.referrer“. Reikėjo išvengti taško, t. y. po jo įvesti ženklą „\“, kad būtų anuliuota jo dviprasmiška reikšmė ir jis taptų įprastiniu tašku. Kol kas reikšmė tokia: puslapyje atitinka nuo pirmosios žymelės <script> pradžios iki teksto „document.referrer“, jį įskaitant, jei abu yra puslapyje (būtent tokia tvarka).

Bet ir tai dar ne viskas. Kitas elementas, taip pat apskliaustas, yra „.*</script>“. Jūs jau žinote, ką reiškia „.*“, taigi visas modelis verčiamas taip: puslapyje atitinka nuo pirmosios žymelės <script> pradžios iki paskutinės žymelės <script> pabaigos, turint omenyje, jog tekstas „document.referrer“ pasirodo kažkur tarp žymelių.

Tai dar ne visa istorija, nes mes nepaisėme pasirinkčių ir skliaustelių – puslapio dalys, kurias atitinka submodeliai, kurie yra skliausteliuose, bus įsimenamos ir keitinyje prieinamos kintamaisiais „\$1“, „\$2“ ir t. t. Pasirinktis „U“ perjungia į „negodųjį“ atitikimą, o tai reiškia, kad pirmoji modelio kombinacija „.*“ „suė“ tik visą tekstą tarp „<script“ ir pirmojo „document.referrer“ atvejo ir kad antroji kombinacija „.*“ apims tik tekstą iki pirmosios žymelės „</script>“. Be to, pasirinktis „s“ nurodo, jog atiktis gali apimti kelias puslapio eilutes, o pasirinktis „g“, kaip jau minėta, reiškia, kad keitinyje universalus.

Taigi, galime apibendrinti modelio reikšmę: atitinka visi scenarijai, kuriuose yra tekstas „document.referrer“. Atsiminkite scenarijaus dalis nuo pirmosios žymelės (jį įskaitant) iki eilutės „document.referrer“ (neįskaitant), kaip „\$1“, ir likusią dalį nuo minėtos eilutės iki paskutinės žymelės (įskaitant), kaip „\$2“.

Dabar modelis iššifruotas, tačiau argi tai ne apie dalykų pakeitimą? Taigi pažvelkime į keitinį: „\$1"Not Your Business!"\$2“ nesunku perskaityti – tekstas, įsidėmėtas kaip „\$1“, kurį seka „"Not Your Business!"“ (įskaitant kabutes!), po kurio savo ruožtu eina tekstas, įsidėmėtas kaip „\$2“. Taip sukuriamą tiksliai tikrosios eilutės kopiją, kurios vidurinioji dalis („document.referrer“) pakeista tekstu „Not Your Business!“.

Visa užduotis skaitoma štai taip: tekstas „document.referrer“ keičiamas „Not Your Business!“, kur tik jis nepasirodytų žymelės <script> viduje. Atkreipkite dėmesį, jog ši užduotis nesulaužys „Java“ scenarijaus sintaksės, nes ir originalas, ir keitinyje yra sintaksės prasme galiojantys eilutės objektai. Scenarijus tiesiog nebeturės prieigos prie nuorodinės tinklalapio informacijos.

Parodysime jums dar porą užduočių iš „Java“ scenarijų tramdymo operos, tačiau šį kartą pabrėšime tik ypač įdomius konstruktus:

```
# The status bar is for displaying link targets, not pointless blahblah
#
s/window\.status\s*=\s*(['"]).*?\1/dUmMy=1/ig
```

„\s“ reiškia tarpus (tarpą, tabuliaciją, naują eilutę, vežimėlio sugrįžimą, formų padavimą), taigi „\s*“ reiškia: „nulis arba dar tarpų“. Ženklas „?“ kombinacijoje „.*?“ šio arbitralaus teksto atitikimą padaro „negodu“. (Atkreipkite dėmesį, kad pasirinktis „U“ nenustatyta). Konstruktas „[“]“ reiškia viengubas arba dvigubas kabutes. Pagaliau, „\1“ yra grįžtamoji nuoroda į pirmuosius skliaustelius, visai kaip pirmiau „\$1“, o skirtumas tas, kad modelyje ženklas „\“ nurodo grįžtamąją nuorodą – kadangi tai keitiny, reiškia, bus dolerio simbolis.

Ką ši užduotis atlieka? Ji pakeičia eilučių su viengubomis arba dvigubomis kabutėmis prieskyrą objektui „window.status“ fiktyvia prieskyra, kuri naudoja kintamojo pavadinimą, kuris, reikia tikėtis, pakankamai retas, kad neįvyktų konfliktas su tikraisiais scenarijų kintamaisiais. Taigi šis scenarijus „sugauna“ nemažai atvejų, kai, pvz., būsenos juostoje rodomi betiksliai aprašai vietoje saito objekto, kai perkeliate pelės žymeklį virš jų.

```
# Kill OnUnload popups. Yummy. Test:
http://www.zdnet.com/zdsubs/yahoo/tree/yfs.html
#
s/(<body [^>]*>)onunload(.*)/$1never$2/iU
```

Įskaitant įvykio „OnUnload“ susiejimą HTML, „DOM“ buvo NUSIKALTIMAS. Kai aš uždaru naršyklės langą, noriu, kad jis užsidarytų ir pražūtų. Viskas. Ši užduotis žymelėse <body> pakeičia „onunload“ atributą fiktyviu žodžiu „never“. Atkreipkite dėmesį, jog pasirinktis „i“ padaro modelio atitikimą nepriklausanti nuo didžiųjų (mažųjų) raidžių. Be to, „negodūsiai“ atitikimas pats savaime ne visuomet užtikrina minimalaus atitikimo: pirmuosiuose skliausteliuose turėjome naudoti kombinaciją „[^>]*“ vietoje „.*“, kad neleistumėme atitikimo, viršijančio žymelę <body>, jei jame nėra teksto „OnUnload“, o puslapio turinyje yra.

Paskutinis pavyzdys iš linksmosios operos:

```
FILTER: fun Fun text replacements

# Spice the daily news:
#
s/microsoft(?:\.com)/MicroSuck/ig
```

Atkreipkite dėmesį, jog „(?:\.com)“ (vadinamas negatyvusis „lookahead“) perskiria užduoties modelio eilutę, o tai reiškia: Neatitinka, jeigu eilutė „.com“ puslapyje pasirodo tiesiai po „microsoft“. Taip neleidžiama sudarkyti saitų į microsoft.com, visur kitur pakeičiant žodį.

```
# Buzzword Bingo (example for extended regex syntax)
#
s* industry[ -]leading \
| cutting[ -]ledge \
| customer[ -]focused \
| market[ -]driven \
| award[ -]winning # Comments are OK, too! \
| high[ -]performance \
| solutions[ -]based \
| unmatched \
```

```
| unparalleled \  
| unrivalled \  
*<font color="red"><b>BINGO!</b></font> \  
*igx
```

Pasirinktis „x“ šioje užduotyje virsta išplėstąja sintakse ir suteikia galimybę, pvz., laisvai ir neinterpretuojamai naudoti tarpus gražesniai formatui.

Supratote mintį?

9.2. Iš anksto aprašyti filtrai

Distribucijos rinkmenoje „default.filter“ yra iš anksto aprašytų filtrų rinkinys jūsų patogumui:

„js-annoyances“

Šio filtro tikslas – atsikratyti ypač bjauraus piktnaudžiavimo „Java“ scenarijais. Be to, jis pakeičia „Java“ scenarijaus nuorodas į naršyklės nuorodinę informaciją su eilute „Not Your Business!“. Turinio lygmenyje tai pagiria nuorodinės informacijos paslėpimo veiksmą.

pašalina sąsajas su „DOM“ iškelties veiksmu, kuris, mūsų nuomone, neturi teisės egzistuoti ir yra atsakingas už daugumą „darbo baigimo konsolių“, t. y. bjaurūs langai, kurie pasirodo vienas po kito.

pašalina kodą, kuris sąlygoja naujo lango atidarymą su nepageidaujamomis pasirinkimais, pvz., visame ekrano plotyje, nekoreguojamo dydžio, be vietos, būsenos ar meniu juostos ir t. t.

„js-events“

Tai itin radikali priemonė. Ji pašalina virtualiai visas „Java“ scenarijų veiksmų sąsajas, o tai reiškia, kad scenarijai nebegali reaguoti į tokius naudotojo veiksmus kaip pelės judesiai ar spustelėjimai, lango dydžio keitimas ir t. t.

Mes primygtinai siūlome nenaudoti šio filtro kaip numatytojo, nes jis sulaužo daug reikalingų scenarijų. Jis buvo sumanytas ypač bjauriems tinklalapiams (jei jums išties ten reikia nueiti).

„html-annoyances“

Šis filtras atšauks daug įprastų HTML piktnaudžiavimo pavyzdžių.

Neutralizuotos žymelės „BLINK“ ir „MARQUEE“ (o, taip!), o naršyklės langai bus sukurti su galimybe keisti dydį (juk taip ir turėtų būti!), turės vietos, slinkties ir meniu juostas – net jei ir nurodoma kitaip.

„content-cookies“

Daugumas slapukų nustatomi HTTP dialoge, kur jie gali būti perimami veiksmų „sunaikinti įeinančius slapukus“ (*crunch-incoming-cookies*) ir „sunaikinti išeinančius slapukus“ (*crunch-*

outgoing-cookies). Tačiau interneto tinklalapiai vis dažniau naudoja HTML metažymeles ir „Java“ scenarijus, kurie padeda slapukams slapta praslysti į naršyklę turinio lygmenyje.

Šis filtras išjungia HTML ir „Java“ scenarijų kodą, kuris skaito arba nustato slapukus. Naudokite jį ten, kur atliktumėte ir kitus slapukų naikinimo veiksmus.

„refresh tags“

Išjungia visas atnaujinimo žymeles, jei laiko intervalas didesnis negu devynios sekundės (kad nebūtų sunaikinami nukreipimai, atliekami atnaujinimo žymelėmis). Tai naudinga skambinimo pareikalavus (*dial-on-demand*) sąrankoms arba tiems, kuriems ši HTML funkcija bjauri.

„unsolicited-popups“

Šis filtras bando uždrausti tik „neprašytus“ laikinuosius langus, tačiau leidžia atidaryti tuos, kuriuos naudotojas aiškiai pasirinko. Jis buvo įtrauktas į programos versiją 3.0.1 kaip ankstesnių panašių filtrų pagerinimas.

Techninė pastaba: Filtras veikia puslapio įkrovimo ir vaizdų generavimo metu perrašydamas „Java“ scenarijaus funkciją „window.open“ į fiktyvią funkciją kiekvienai HTML puslapio prieigai, vėliau ją atkurdamas.

„all-popups“

Tai bandymas uždrausti visus laikinuosius langus. Atkreipkite dėmesį, jog šį filtrą reikėtų naudoti apdairiau negu pirmiau minėtąjį, nes panašu, kad jis sulaužo kai kuriuos puslapius, kurie reikalauja laikinųjų langų įprastam naudojimui. Naudokite atsargiai.

„img-reorder“

Tai filtras-pagalbininkas, kuris neturi jokios vertės, jei naudojamas vienas. Jis padaro „reklaminių antraščių pagal dydį“ (*banners-by-size*) ir „reklaminių antraščių pagal saitą“ (*banners-by-link*) filtras veiksmingesnius ir turėtų būti įgalinamas kartu su jais.

„banners-by-size“

Šis filtras pašalina paveikslėlio žymeles visiškai pagal tai, kokio jos dydžio. Laimei, dauguma reklamų ir reklaminių antraščių paveikslėlių stengiasi išlaikyti tam tikrą standartinį dydį, o tai šį filtrą paverčia veiksminga priemone reklamai šalinti.

Kartais šis filtras sukels neteisingus pozityvus paveikslėliams, kurie yra ne reklama, o tiesiog atsitiktinai tokio dydžio kaip standartinės reklaminės antraštės.

„banners-by-link“

tai bandomasis filtras, kuris mėgina sunaikinti bet kurias reklamines antraštes, jei jų URL adresai veda prie žinomų ar įtartinų spustelėjimų „seklių“. Kolei kas iš jo nedaug naudos, todėl nerekomenduojama jo naudoti pagal numatytąją vertę.

„webbugs“

„Webbugs“ – tai maži nematomi paveikslėliai (techniškai 1X1 GIF formato), kurie naudojami naudotojams sekti interneto puslapiuose ir informacijai apie juos rinkti. Kai naršyklė įkrauna HTML puslapį, įterpta paveikslėlio žymelė priverčia naršyklę užmegzti kontaktą su trečiųjų šalių tinklalapiu, atskleisdama sekimo informaciją per paprašytą URL adresą ir (arba) slapukais, skirtais šiam trečiųjų šalių domenui, naudotojui nieko apie tai nežinant. HTML kodo šiukšlės naudoja panašius būdus el. pašto adresams tikrinti.

Šis filtras pašalina HTML kodą, kuris įkrauna tokias internetines blakes.

„tiny-textforms“

Filtras gana specifiniu tikslu, kurį galima naudoti kelių eilučių teksto laukeliams išdidinti ir griežtam žodžių laužymui juose išjungti. Jis buvo parašytas tinklalapio sourceforge.net stebėjimo sistemai, kur tokie laukeliai labai įkyrus, tačiau gali būti naudojamas ir kituose tinklalapiuose.

Šio filtro nerekomenduojama naudoti pagal numatytąją vertę.

„jumping-windows“

Nemažai žmonių mano, kad langai, kurie juda ir patys keičia dydį, yra užgaulūs. Šis filtras neutralizuoja atitinkamą „Java“ scenarijaus kodą. Atkreipkite dėmesį, jog naudojant šį filtrą kai kurie tinklalapiai gali būti neteisingai rodomi ar neįprastai veikti.

„frameset-borders“

Kai kurie interneto puslapių kūrėjai, rodos, mano, jog visi žmonės pasaulyje peržiūrės jų tinklalapius ta pačia naršykle ir jos versija, ekrano skiriamąją gebą ir t. t., nes tik taip įmanoma paaiškinti, kodėl jie naudoja statiškus rėmelio dydžius, taip uždrausdami naudotojui pakeisti rėmelio dydį, jei jis per mažas visam turiniui parodyti.

Šis filtras pašalina atitinkamą HTML kodą. Turėtų būti taikomas tik tiems tinklalapiams, kuriems reikia.

„demoronizer“

Nemažai HTML generuojančių „Microsoft“ produktų naudoja nestandartinius simbolių rinkinio „ISO 8859-1 aka Latin-1“ plėtinius (trumpai tariant: pažeidimas). Todėl šie HTML dokumentai rodomi su klaidomis standartinėse (suderinamose) platformose.

Šis filtras transliteruoja tik „Microsoft“ naudojamus simbolius į „Latin-1“ atitikmenis. Tai nėra reikalinga naudojant „Microsoft“ produkciją ir sukels visų dokumentų, kurie naudoja kitokius 8 bitų simbolių rinkinius negu „Latin-1“, iškraipymą. Šis filtras labiau tinka europiečiams, kurie naudoja ne „Microsoft“ platformą, jei bjaurūs iškraipyti simboliai kartais pasirodys kai kuriuose puslapiuose.

„shockwave-flash“

Filtras, skirtas „shockwave“ nekentėjams. Kaip nurodo pavadinimas, šis filtras iš interneto puslapių pašalina kodą, kuris naudojamas „shockwave flash“ objektams įterpti.

„quicktime-kioskmode“

Pakeičia HTML kodą, kuriuo įterpiami „Quicktime“ objektai, taigi „kiosko būseną“, neleidžianti įrašyti, išjungiamo.

„fun“

Teksto keitiniai, skirti įžūliam, bet linksmam naršymui. Pasijuokite iš savo mėgstamiausio monopolisto arba pažaiskite žodžiais.

„crude-parental“

Tik demonstracinis filtras, parodantis, kaip galima naudoti programą „Privoxy“ interneto turinio šalinimui pagal raktažodžius.

„ie-exploits“

Teksto keitinių rinkinys, skirtas piktybiniams HTML ir „Java“ scenarijų kodams, kurie išnaudoja žinomas saugos spragas naršyklėje „Internet Explorer“, išjungti.

Šiuo metu jis apsaugo tik nuo scenarijų veikimu pagrįstos blakės „Nimda“ ir reikėtų intensyvaus palaikymo, kad šis filtras galėtų pateikti materialines apsaugą.

„site-specifics“

Kai kurie tinklalapiai turi itin ypatingų problemų, kurių sprendimo neįmanoma pritaikyti niekur kitus, arba tai net pakenktų kitiems tinklalapiams.

Tai tokių specifinių problemų sprendimai, kuriuos reikėtų taikyti tik tiems tinklalapiams, kuriems jie skirti (tai daro rinkmena „default.action“). Naudotojams nereikėtų keisti nieko, kas susiję su šiuo filtru.

10. Šablonai

visi programos „Privoxy“ įterptiniai puslapiai, t. y. klaidų puslapiai (pvz., „404 – No Such Domain“), puslapis „UŽBLOKUOTA“ ir visi internetinės naudotojo sąsajos puslapiai generuojami iš šablonų. (Programa „Privoxy“ turi veikti šiais pirmiau nurodytais saitais, kad veiktų taip, kaip norima.)

Šie šablonai laikomi konfigūracijos katalogo pakatalogyje „Šablonai“ (*Templates*). „Unix“ platformose tai dažniausiai „/etc/privoxy/templates“.

Dažniausiai šablonai yra įprastos HTML rinkmenos, bet su „vietos turėtojais“ (*place-holders*) (vadinamais simboliais arba eksportais), kurias programa „Privoxy“ veikimo metu užpildo. Galite keisti šablonus paprastu teksto dorokliu, jei norite juos tinkinti (paprastiems naudotojams tai nerekomenduojama). Atkreipkite dėmesį, jog eilutės, prasidedančios ženklų „#“ nepaisomos, kai šablonai užpildomi (visai kaip konfigūracijos rinkmenose).

„Vietos turėtojų“ formatas – „@name@“, ir kiekvienos rinkmenos pradžios komentaruose rasite sąrašą pasiekiamų simbolių, kurie skiriasi priklausomai nuo šablono. Atkreipkite dėmesį, jog šie komentarai ne visuomet tiksūs, todėl turbūt geriausia peržiūrėti esamąjį „HTML“, kad sužinotumėte, kokie simboliai palaikomi, ir kuo jie užpildomi.

Yra speciali programa, keitimo mechanizmas, skirtas padaryti taip, kad aptikus tam tikrą simbolį prapultų ištisi HTML kodo blokai. Mes tai naudojame įvairiems tikslams, pvz., įspėjimas apie alfa ar beta versiją visiems mūsų naudotojo sąsajos („CGI“) puslapiams:

```
<!-- @if-unstable-start -->
```

... tuomet perspėjimo apie beta versiją HTML kodas ...

```
<!-- if-unstable-end@ -->
```

Jei nustatytas „nestabilus“ simbolis, viskas nuo (ir įskaitant) „@if-unstable-start“ ir „if-unstable-end@“ pradings, palikus tik tuščią komentarą:

```
<!-- -->
```

Be to, yra „if-then-else“ konstruktas ir mechanizmas „#include“, tačiau jūs viską sužinosite patys, jei tikrai norite keisti šablonus. ;-)

Visi šablonai nurodo į stilių, patalpintą tinklalapyje <http://config.privoxy.org/send-stylesheet>. Tai, be abejo, lokaliai aptarnaujama programos „Privoxy“, o šaltinius galima rasti ir keisti šablone „cgi-style.css“.
